

Tweede Kamer der Staten Generaal
Ter attentie van ...
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag

Datum: 1 september 2021
Onderwerp: Kamerdebat 9 september 2021
Our reference: 2021-09-01

Geachte heer/ mevrouw...

Tata Steel bevindt zich in een belangrijke fase van haar bestaan. Staal is een belangrijke industrie voor Nederland en de EU¹. Terwijl de markt voor bulkstaal verzadigd raakt, neemt de vraag naar kwalitatief hoogwaardig staal - dat in IJmuiden wordt gemaakt- wereldwijd toe. De komende periode zal Tata Steel beslissingen moeten nemen over de te volgen route in de transitie naar CO₂-neutrale staalproductie in IJmuiden. Deze beslissingen vereisen een langetermijnvisie op de toekomst van de staalindustrie, het verloop van de energietransitie en de positionering van Tata Steel in de regio.

Bij het bepalen van Tata Steel's decarbonisatieroute is het cruciaal dat de belasting voor de leefomgeving zoveel mogelijk wordt beperkt en dat Tata Steel gedurende de transitie concurrerend blijft. Dit is niet in de laatste plaats van belang om te waarborgen dat Tata Steel haar belangrijke rol als werkgever van meer dan 11.000 werknemers en belangrijke innovatie hub voor de Nederlandse maakindustrie kan blijven spelen. Dit belang is ook door u benadrukt in de motie Moorlag van 4 juni 2020.²

Wij zijn in dat kader blij met het aangekondigde debat over ons bedrijf waarin u met de minister van EZK en de staatssecretaris van I&W zult spreken over:

- De economische continuïteit van Tata Steel, inclusief behoud van werkgelegenheid voor Tata Steel's 11.000 werknemers
- Het bevorderen van een duurzame toekomst voor Tata Steel
- De zorg voor een goede leefomgeving in de regio

¹ Green Deal COM(2019) 640 final, p7: "Energy-intensive industries, such as steel, [...], are indispensable to Europe's economy, as they supply several key value chains." **Zie bijvoorbeeld ook Duitsland:** Für eine starke Stahlindustrie in Deutschland und Europa! Handlungskonzept Stahl, p2: "Eine langfristig starke, international wettbewerbsfähige und klimaneutrale Stahlindustrie am Standort Deutschland ist für die Zukunft unseres Landes von herausragender Bedeutung."

² Kamerstuk 33009-87

Ter voorbereiding op het debat wil ik hieronder kort ingaan op een aantal recente ontwikkelingen, feiten en cijfers met betrekking tot een duurzame toekomst en de zorg voor een goede leefomgeving.

Een duurzame toekomst

Tata Steel is overtuigd van de noodzaak om de staalproductie in IJmuiden te verduurzamen. De doelen zijn helder, de route erheen is nog in ontwikkeling. We willen vóór 2050 CO₂-neutraal staal produceren.

Tata Steel ziet meerdere mogelijke routes naar de productie van CO₂-neutraal staal in 2050.

Wij verwachten dat de DRI-techniek op basis van groene waterstof waarschijnlijk de beste kandidaat is als de uiteindelijke oplossing voor klimaat-neutrale staalproductie in 2050. De FNV deelt dit standpunt.

Daarnaast heeft Tata Steel de ambitie om haar uitstoot in 2030 met minstens 30% terug te brengen, verhoogd naar 40%, zoals beschreven in de Expression of Principles (EOP) tussen Tata Steel en EZK van maart 2021. Dat betekent dat van de huidige 12,6³ miljoen ton CO₂, 5 miljoen ton minder zou worden uitgestoten in 2030. Dit is meer dan Tata Steel's aandeel in het industriedoel op basis van het Nederlands Klimaatakkoord. Hiermee bouwt Tata Steel voort op haar huidige positie als een van de 10% groenste staalproducenten wereldwijd.

Zoals ook opgenomen in de EOP, onderzoekt Tata Steel verschillende routes om de bestaande staalproductie te decarboniseren en uiteindelijk CO₂-neutraal staal te produceren in IJmuiden. In de EOP hebben wij vooral ingezet op de afvang en opslag van CO₂, het omzetten van koolmonoxide uit hoogovengassen in blauwe waterstof dan wel grondstoffen voor de chemische industrie, en de ontwikkeling van groene waterstof op ons terrein.⁴ Dit lijkt de snelste methode voor een significante reductie van CO₂ vóór 2030. De overschakeling naar DRI zou dan daarna volgen.

Inmiddels is een alternatief een serieuze andere optie. Het gaat hierbij om het direct overschakelen op staalproductie op basis van DRI.

Deze versnelde overgang naar DRI, die door de FNV wordt gesteund, wordt nu op basis van een gezamenlijke opdracht, tezamen met de eerste route onderzocht door het bureau Roland Berger.

Het haalbaarheidsonderzoek zal een aantal criteria laten meewegen. Zoals: technische haalbaarheid, vermogen om aan de klimaatdoelen voor 2030 te voldoen, economische haalbaarheid, maatschappelijk draagvlak, impact op de milieubelasting en op de omgeving, werkgelegenheid en toekomst bestendigheid.

³ Er zijn jaarlijks lichte verschillen in uitstoot vanwege schommelingen in productie. Dit is de uitstoot van 2019.

⁴ Expression of Principles, 30 maart 2021, pag. 3

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/convenanten/2021/03/30/afspraken-die-met-tata-steel-zijn-gemaakt-over-co2-reductie>

Bij dit onderzoek wordt bij de milieubelasting ook specifiek de impact op luchtkwaliteit meegewogen. De transitie van het bedrijf gaat immers niet alleen over CO₂-neutraal staal, maar ook over een voortdurende verbetering van de leefomgeving. De omgeving wordt om deze reden ook bij dit onderzoek betrokken.

De eerste bevindingen van Roland Berger sturen wij u zsm toe. Het finale rapport zal in de loop van het najaar verschijnen. Tata Steel en haar aandeelhouder zullen de uitkomst van dit onderzoek serieus meewegen bij de beslissing over de te volgen decarbonisatieroute.

Het is van belang dat Tata Steel haar decarbonisatie-ambities kan realiseren. Alleen op die manier kan Tata Steel haar toekomst en bijdrage aan de Nederlands economie veiligstellen. Daarnaast wordt zo voorkomen dat de Nederlandse staalproductie wordt vervangen door productie buiten de EU, waar doorgaans minder strenge decarbonisatie- en milieu-eisen gelden. Ongeacht welke route Tata Steel uiteindelijk zal nemen, duidelijk is dat de transitie hoge investeringen vergt en dat daarnaast tijdig adequate infrastructuur moet worden gerealiseerd. Bovendien dient er voldoende (financiële) steun te zijn en op termijn – of dat op korte of lange termijn is hangt af van de route – voldoende waterstof tegen een concurrerende prijs.

De zorg voor een goede leefomgeving

Tata Steel is zich bewust van haar verantwoordelijkheid voor haar omgeving en de opdracht om het vertrouwen in Tata Steel als verantwoordelijke buur en werkgever te herstellen. Een goede balans tussen de belangen van mens, milieu, omgeving en het bedrijf is noodzakelijk om een duurzame toekomst van de Nederlandse staalindustrie veilig te stellen.

Sinds 2019 heeft Tata Steel extra ingezet op verlaging van de impact van onze activiteiten op de omgeving. In eerste instantie met een reeks bovenwettelijke maatregelen in de Roadmap 2030. Vervolgens heeft Tata Steel eind 2020 de Roadmap Plus aangekondigd. De Roadmap Plus is een aanvullend investeringspakket van 300 miljoen euro met maatregelen die verder gaan dan de vergunningen aan Tata Steel voorschrijven. Daarmee vult Tata Steel niet alleen haar eigen ambitie in, maar komen we ook tegemoet aan de wensen van provincie en andere betrokkenen. Dit is geen nieuwe ambitie: jaar op jaar verbetert de luchtkwaliteit in de IJmond, mede door de inspanningen van Tata Steel en de verbeteringen in ons productieproces.⁵

Door het complete pakket aan maatregelen binnen de Roadmap Plus verwachten wij in twee jaar de emissie van geur, stof en geluid door Tata Steel sterk te verminderen. Hierbij zullen we de maatregelen met de grootste impact als eerste uitvoeren. Daarnaast verminderen we in 2023 ook de uitstoot van PAK-stoffen. De geplande maatregelen zullen naar verwachting in de periode tussen nu en 2023/2025 tot tastbare resultaten leiden voor de omwonenden⁶.

⁵ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Luchtkwaliteit

⁶ Voor een compleet overzicht van de Roadmap Plus zie <https://omgeving.tatasteel.nl/tata-steel-en-omgeving/roadmap-plus/>

Als gevolg van de maatregelen zullen de emissies van fijnstof, stikstofoxiden en zware metalen verder afnemen, waardoor Tata Steel nog verder onder de gestelde en geldende normen zal opereren dan nu al het geval is. Bovendien zullen wij hiermee het aantal incidenten, waarbij wij de normen overschrijden, fors terugdringen. Hierbij zullen wij gedurende het proces oog houden voor eventuele versnelling, verbetering of aanpassing van de Roadmap, indien hier door nieuwe inzichten een goed effect gerealiseerd kan worden voor de leefomgeving en onze direct omwonenden.

Een integrale benadering van zowel de klimaat- als de milieudoelstellingen is noodzakelijk om binnen de Europese interne markt, onze grootste afzetmarkt (+/- 85%) eerlijk en kwalitatief te kunnen blijven produceren. Daarbij pleiten wij voor het blijven richten op Europese normen en wetgeving als uitgangspunt van nationale kaders. Waarbij uitgangspunt moet zijn dat de door de WHO gestelde advieswaarden voor luchtkwaliteit binnen een redelijke, doch, ambitieuze termijn worden omgezet in Europese en nationale wetgeving.

Rond deze tijd verschijnt het aangekondigde RIVM rapport over het onderzoek naar stoffen in de directe leefomgeving van Tata Steel. Uiteraard zullen wij dat na ontvangst zorgvuldig bestuderen.

Tata Steel staat voor grote uitdagingen. Wij willen deze aangaan. Met u, met het kabinet, onze omgeving en met het maatschappelijk middenveld. Uiteraard ben ik graag bereid nader met u in gesprek te gaan.

Met vriendelijke groet,

Hans van den Berg

Directievoorzitter Tata Steel Nederland